

Luonnonsuojelulain 89 §:n mukainen päätös koskien rauhoitettujen lintulajien hallussapitoa

Hakija

Jaakko Heikkinen

Asia

Lupahakemus täytettyjen rauhoitettujen lintujen hallussapitoon Suomussalmella, Kainuussa.

Hakemus

Hakija hakee lupaa seuraavien täytettyjen rauhoitettujen lintujen hallussapitoon: kaksi kalalokkia (*Larus canus*), kolme naurulokkia (*Chroicocephalus ridibundus*), kanahaukka (*Accipiter gentilis*), hiirihaukka (*Buteo buteo*) ja laulujoutsen (*Cygnus cygnus*). Pääosa linnuista on alkujaan Jämsästä, Torvoilasta tai Vesannosta vuodelta 1965. Hakijalle ne ovat päätyneet Suomussalmen kunnalta lakkautetulta koululta. Ne olisivat menneet poltettavaksi, jos joku ei olisi halunnut ottaa niitä talteen. Niitä säilytetään Suomussalmella yksityisrakennuksessa, joka on entinen kyläkoulu. Niitä käytetään malleina taidekursseilla ja omiin taideteoksiin, esim. anatomisiin piirustusharjoituksiin.

Lupaa haetaan toistaiseksi voimassa olevana. Lintuja käytetään malleina opetus- ja koulutustarkoitukseen taidekursseilla. Lintuja on mahdollista antaa myös muiden taideopettajien käyttöön, jos se on sallittua hallussapitoluvalla.

Taiteessa yksi peruskivistä on "elävän" mallin piirtäminen, ja se on ainoa ammatillinen keino opettaa piirtämistä. Lintuja ja muita eläimiä ei voi piirtää luonnollisesti elävistä malleista, ja siksi käytetään täytettyjä eläimiä malleina, kun halutaan eläimiä malliksi. Myös opistojen ja kurssien järjestäjien tiukan budjetin vuoksi nykyään ei juuri ole palkattuja eläviä ihmismalleja käytössä ja niitä on helppo korvata eläinmalleilla.

Kolmiulotteinen malli on ehdoton maalaus- ja kuvanveistotaiteen opetuksessa. Kaksiulotteisen valokuvan perusteella ei pysty muotoilemaan anatomisesti oikeanlaista lokkia.

Maalustaiteen opetuksessa maalataan usein asetelmia, jotka ovat aina kolmiulotteisia ja täytetyt linnut ja muut eläimet ovat kiinnostava kohde oppilaille perinteisten hedelmien ja esineiden lisäksi. Aidoille täytetyille eläimille ei löydy korvaavia menetelmiä.

Lintujen pohjalta tehdyllä taiteella voi olla myös opetustarkoitus, riippuen mihin tarkoitukseen taide tai piirros tehdään. Esimerkiksi lintukirjoissa saattaa olla tarkoin piirretyt kuvat linnuista, jolloin on mallina saattanut olla oikea lintu valokuvan sijaan.

Määräykset, joita hakemus koskee

Kalalokki, naurulokki, laulujoutsen, kanahaukka ja hiirihaukka ovat luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettuja. Lisäksi naurulokki ja hiirihaukka ovat vaarantuneita.

Luonnonsuojelulain 87 §:n mukaan rauhoitetun lajin yksilöiden, niiden osien tai johdannaisten hallussapito on kielletty. Luonnonsuojelulain 89 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää poikkeuksen kielloista eliölajien tutkimus- ja suojelutarkoitukseen tai

koulutustarkoitukseen. Lintudirektiivin (2009/147/EY) artiklan 9 mukaan poikkeukselle ei saa olla muuta tyydyttävää ratkaisua.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan täytettyjen rauhoitettujen lintujen hallussapitoon alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa toistaiseksi.
- 2 Lupa koskee hakemuksessa listattuja täytettyjä lintuja. Tällä luvalla kokoelmaa ei saa laajentaa.
- 3 Täytettyjä lintuja saa tällä luvalla lainata muille taiteilijoille ja opettajille opetuskäyttöön. Linnut tulee kuitenkin palauttaa hallussapitopaikkaan entiseen kyläkouluun Suomusjärvellä.
- 4 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja. Lintuja lainatessa hakijan tulee aina olla tietoinen missä ja millaisessa käytössä linnut ovat ja varmistaa, että ne palautetaan.
- 5 Tämä lupa tai sen kopio on oltava hallussapitopaikassa (esim. puhelimessa) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
- 6 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin.
- 7 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Kainuun ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 89 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää koulutustarkoitukseen.

Anatomisina malleina linnuilla on koulutuksellinen arvo taiteessa. Eläviä lintuja on luonnossa vaikea nähdä läheltä ja riittävän pitkään tarkkaa piirrosta tai veistosta varten. Myöskään kaksiulotteiset valokuvat eivät pysty täysin korvaamaan paikallaan pysyvää kolmiulotteista mallia. Täytettyjä lintuja olisi mahdollista käydä katsomassa luonnontieteellisissä museoissa, mutta Suomussalmen lähellä sellaisia ei ole, ja olisi kohtuutonta edellyttää hakijan käyvän esimerkiksi Helsingissä asti. Näistä syistä voidaan arvioida, ettei täytettyjen rauhoitettujen lintujen hallussapidolle ole tässä tapauksessa muuta tyydyttävää ratkaisua.

Ehtojen mukaisesti täytettyjä lintuja voi lainata muiden taiteilijoiden ja opettajien käyttöön, jotta linnuista saatava koulutushyöty saadaan maksimoitua. Sen lisäksi, että linnut opettavat taiteilijoille lintujen anatomiaa, voi valmiilla taideteoksilla olla katsojille koulutusarvoa. Ne voivat mm. opettaa lajien välisistä eroista ja lisätä arvostusta luonnonvaraisia lintuja kohtaan.

Koska kyse on olemassa olevista, täytetyistä linnuista, ei niiden hallussapito vaaranna lajien suotuisaa suojelutasoa tai sen saavuttamista. Tällä luvalla kokoelmaa ei saa laajentaa, vaan mikäli hakijalle tarjottaisiin uusia yksilöitä, tulee niille hakea uutta poikkeuslupaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 87 §, 89 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikkelit 1, 5, 9

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää ja ratkaissut yksikön päällikkö Olli Mattila.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Kainuun ELY-keskus kirjaamo.kainuu@ely-keskus.fi

Oulun poliisilaitos kirjaamo.oulu@poliisi.fi

Suomussalmi kunta@suomussalmi.fi

Kainuun Lintutieteellinen Yhdistys ry. (KLY) vesahyyry5@gmail.com , kly@birdlife.fi

SLL Kainuun luonnonsuojelupiiri ry. kainuu@sll.fi

Tapiola Pohjois-Savo-Kainuu ry. info@tapiolary.com

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/3000/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
VARELY/3000/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää Liisa 25.07.2024 15:04

Ratkaisija Mattila Olli 25.07.2024 15:06

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Käyntiosoite: Torikatu 34-40, 90100 Oulu

Puhelin: 029 56 42800

Telefax: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.